

Na podlagi 27. točke 10. člena in 83. člena Poslovnika Študentskega zbora ŠOU v Ljubljani je Študentski zbor ŠOU v Ljubljani na 8. redni seji dne 4. 6. 2026 sprejel:

RESOLUCIJO ŠTUDENTSKE ORGANIZACIJE UNIVERZE V LJUBLJANI O UREDITVI ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA ŠTUDENTOV NA PODLAGI ŠTUDENTSKEGA STATUSA IN NE STAROSTNE MEJE 26 LET

Sedanja ureditev zdravstvenega zavarovanja študentov v Republiki Sloveniji temelji na rešitvi, ki študentski položaj po dopoljenem 26. letu obravnava predvsem kot starostno vprašanje, ne pa kot vprašanje dejanskega študentskega statusa. Študent je po veljavni zakonodaji lahko zavarovan kot družinski član do konca šolanja, vendar največ do konca študijskega leta, v katerem dopolni 26 let. To pomeni, da študent, ki po tej starostni meji še vedno redno študira, izpolnjuje študijske obveznosti in ima veljaven status, izgubi možnost zavarovanja kot družinski član. Takšna ureditev ustvarja umetno ločnico med študenti, ki so po vsebini v primerljivem položaju, vendar jih sistem obravnava različno zgolj zaradi dopolnjene starosti.

ŠOU v Ljubljani poudarja, da študentski status ni zgolj simbolična oznaka, temveč pravno in socialno pomembna podlaga, ki izkazuje vključitev posameznika v izobraževalni proces. Če država priznava status študenta pri pravicah in obveznostih na področju izobraževanja, prehrane, bivanja, dela in drugih študentskih vprašanj, ni razumnega razloga, da bi ga pri dostopu do zdravstvenega zavarovanja nadomestila arbitrarna starostna meja. Zdravstveno zavarovanje je osnovni pogoj socialne varnosti, dostojanstva in dejanske možnosti za študij.

Problem je tudi neposredno finančen. Po dopoljenem 26. letu morajo številni študenti sami kriti stroške zdravstvenega zavarovanja, čeprav še vedno opravljajo študijske obveznosti in imajo veljaven študentski status. Skupni mesečni strošek zdravstvenega zavarovanja in obveznega zdravstvenega prispevka v praksi znaša 77,15 EUR mesečno oziroma več kot 925 EUR letno. Za številne študente, ki nimajo rednih prihodkov in se pogosto preživljajo s študentskim delom ali pomočjo družine, takšen znesek predstavlja občutno finančno breme. Gre za strošek, ki ne nastane zaradi prenehanja izobraževanja, izgube študentskega statusa ali spremembe socialnega položaja posameznika, temveč zgolj zaradi dopolnjene starosti. Takšna

ureditev še posebej prizadene socialno ranljive študente, študente iz manj premožnih družin, študente starše, študente s posebnimi potrebami ali zdravstvenimi omejitvami, študente, ki so menjali študijski program, ter študente daljših, zahtevnejših ali večstopenjskih študijskih poti.

Posebej izpostavljamo študente enovitih magistrskih programov, magistrske študente, doktorske študente in študente, katerih študijska pot zaradi objektivnih okoliščin traja dlje. Starostna meja 26 let ne odraža dejanske raznolikosti sodobnega visokošolskega izobraževanja. Študij danes ni enoten, linearen in za vse enako dolg proces. Od študentov se pričakuje mobilnost, praksa, raziskovalno delo, interdisciplinarnost, mednarodne izkušnje, pogosto tudi usklajevanje študija z delom ali družinskimi obveznostmi. Sistem, ki te realnosti ne upošteva, ne varuje študentov, temveč jih kaznuje za okoliščine, ki so pogosto posledica same strukture študija in družbenih razmer.

Dejstvo, da natančna starostna struktura študentov Univerze v Ljubljani ni enostavno javno dostopna, ne zmanjšuje resnosti problema, temveč dodatno poudarja potrebo po preglednejšem spremljanju socialnega položaja študentov. Študentska politika ne sme temeljiti na domnevah, temveč na podatkih. ŠOU v Ljubljani zavrača logiko, po kateri študent po 26. letu postane administrativna izjema in finančno breme posameznika. Zdravstveno zavarovanje ni privilegij, temveč osnovna socialna pravica. Študent ne sme biti postavljen pred izbiro med nadaljevanjem študija in dodatnim mesečnim stroškom, ki ga sistem naloži zgolj zaradi starosti. Takšna izbira je še posebej nesprejemljiva v času naraščajočih življenjskih stroškov, pomanjkanja dostopnih študentskih nastanitev, negotovosti študentskega dela in vse večjih pritiskov na mlade.

Zato je rešitev jasna: zdravstveno zavarovanje študentov mora biti vezano na dejanski študentski status in ne na arbitrarno mejo 26 let. Študent, ki ima veljaven status, ni redno zaposlen, ni samozaposlen in ni zavarovan po drugi podlagi, mora imeti možnost urejenega obveznega zdravstvenega zavarovanja pod pogoji, ki ne ustvarjajo dodatne socialne neenakosti. Država mora zagotoviti pravno ureditev, po kateri študentski status tudi po dopolnjenem 26. letu starosti oziroma za čas trajanja veljavnega statusa ostane podlaga za dostop do zdravstvenega zavarovanja.

Ne moremo in ne smemo sprejeti ureditve, v kateri je formalni status študenta priznan le takrat, ko od študenta pričakujemo obveznosti, ne pa tudi takrat, ko študent potrebuje osnovno socialno varnost. Če študent izpolnjuje študijske obveznosti, je vpisan v javno veljaven

študijski program in ima status, mora sistem to dejstvo upoštevati tudi pri zdravstvenem zavarovanju. Pravična študentska politika ne sme izključevati tistih, ki zaradi daljše študijske poti, zdravstvenih okoliščin, starševstva, socialnih razlogov ali akademske zahtevnosti študirajo po dopolnjenem 26. letu.

Zato Študentski zbor ŠOU v Ljubljani zahteva, da pristojno ministrstvo, Vlada Republike Slovenije, Državni zbor Republike Slovenije in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije nemudoma pristopijo k pripravi pravnih podlag, ki bodo zdravstveno zavarovanje študentov vezale na veljaven študentski status in ne zgolj na starostno mejo. Zahtevamo, da se v pripravo rešitve vključijo tudi študentske organizacije.

Ureditev mora biti jasna, enostavna in ne sme ustvarjati dodatnih birokratskih ovir. Študenti ne potrebujejo sistema, v katerem morajo za vsako osnovno pravico dokazovati svojo socialno ranljivost. Potrebujejo sistem, ki temelji na dejstvu, da je veljaven študentski status zadosten dokaz vključitve v izobraževanje. Če že obstajajo evidence študentskega statusa, evidence zavarovanj in administrativni mehanizmi ZZZS, uvedba pravičnejše rešitve ne pomeni vzpostavitve novega sistema, temveč popravek obstoječe krivice.

Gre za politično odločitev, ali bo država študente po 26. letu obravnavala kot del akademske skupnosti ali kot posameznike, ki so iz socialne varnosti izpadli zaradi administrativne meje. ŠOU v Ljubljani jasno sporoča, da mora biti odgovor države vezan na solidarnost, enake možnosti in priznanje dejanskega študentskega položaja. Starost ne sme biti razlog za izgubo osnovne socialne varnosti, kadar študent še vedno izpolnjuje pogoje, zaradi katerih mu država priznava študentski status.

V času naraščajočih stroškov, vse večjih socialnih razlik in pritiskov na mlade je nujno, da kot skupnost jasno izrazimo stališče: zdravstveno zavarovanje študentov mora slediti študentskemu statusu, ne arbitrarni starostni meji. Izobraževanje ne sme biti privilegij mladih do določene starosti, temveč pravica vseh, ki študirajo in prispevajo k razvoju družbe.

Študentska organizacija Univerze v Ljubljani

